

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. קשר עליון דאורייתא.....2
- ב. התוכף תכיפה אחת אינו חיבור.....2
- ג. אם נפסק החוט מעיקרו פסולה.....3
- ד. כמה דברים אמורים בתחילתו אבל סופו שריו וגרדומיו כל שהוא ...
שיורא לגרדומיו כדי לענבן.....4
- ה. חוט של כרך עולה מן המנין.....5
- ו. תכלת שכרך רובה כשרה ואפילו לא כרך בה אלא חוליא אחת כשרה
ונוי תכלת שלישי גדיל ושני שלישי ענף וכמה שיעור חוליא ... כדי שיכרוך וישנה
וישלש ... כשהוא מתחיל מתחיל בלבן הכנף מין כנף וכשהוא מסיים מסיים בלבן
... כשהוא מתחיל מתחיל בלבן הכנף מין כנף וכשהוא מסיים מסיים בלבן.....6
- ז. הפוחת לא יפחות משבע קיעים והמוסיף לא יוסיף על
שלוש עשרה כנגד שבעה קיעין וששה אורין.....7
- ח. גדיל שנים גדילים ארבעה עשה גדיל ופותליהו מתוכו.....10
- ט. חוטי צמר פוטרין בשל פשתן ושל פשתן פוטרין בשל צמר.....11
- י. חוטי צמר ופשתים פוטרין בכל מקום ואפילו בשיראין ... השיראין
והכלך והסריקין כולן חייבין בציצית מדרבנן ... צמר ופשתים פוטרין בין במינן בין
שלא במינן שאר מינן במינן פוטרין שלא במינן אין פוטרין ... דתנא דבי רבי
ישמעאל ... אף כל צמר ופשתים.....12

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

דף לט.

א. קשר עליון דאורייתא

י"א¹ שמן התורה אין שיעור לאורך הגדיל אלא אפי' אם לא כרך רק ג' בריכות ועשה ע"ג קשר למעלה זה הוא הלכה למשה מסיני שחייב לקשור². וי"א³ שהקשר הראשון שקודם החוליא הוא הקשר שכיוונו חז"ל שהוא דאורייתא.

ב. התוכף תכיפה אחת אינו חיבור

כבר התבאר במסכת שבת דף נד. שבגד צמר ובגד פשתים שחברם בתפירה, אפילו תפרם בחוטי משי או קנבוס זה לזה, הרי זה כלאים⁴.

במה דברים אמורים כשהברם בשתי תכיפות, שתחב מחט⁵ בבגד וחזר ותחב והציאו בצד השני, וקשר שני ראשי החוט ביחד⁶. אבל תכף שתי תכיפות ולא קשר, או שתכף תכיפה אחת וקשר שני ראשי החוט⁷, דעת

¹ מ"ב יא סו ובבה"ל יב ג ד"ה יש לסמוך

² בחזו"א או"ח סימן ג סק"ג תמה שהרי אפילו מי שמפרש קשר עליון דאורייתא היינו הקשר השני שאחר החוליא, הכוונה שדי בקשר זה, אבל הקשר הראשון הסמוך לבגד ודאי שנחשב חיבור לציצית, ואף שצריך קשר בסוף החוליא לקיים את החוליא, זה רק בשביל מצות גדיל.

³ מ"ב שם

⁴ ועיין ספר אלה המצוות לא תעשה מב דלרש"י הוי דרבנן שאין חייב מן התורה משום כלאים אלא בצמר ופשתים שהוא גם שוע וגם טווי וגם נזו ביחד, לדעתו, ולר"ת והרמב"ם דאורייתא. וכתב הש"ך (ש סק"ב) דבכה"ג כיון שהצמר ופשתים נוגעים זה בזה, אלא שהחיבור הוא ע"י מין אחר, הוי דאורייתא. אבל אם אינם נוגעים, יתבאר לקמן שלא כו"ע מודו דהוי דאורייתא.

⁵ ובקצ"ע סימן קעו סעי' א סתם לאסור בשתי תכיפות אפילו במחט בלא חוט

⁶ ונראה לכאורה שחיבור ע"י סריגה חשיב חיבור, וכל העברת "עין" חשוב כתכיפה אחת. אלא שלמעשה נראה שאפילו בכמה העברות כאלה אינו מתקיים. ועכ"פ פחות מתכיפת חוט, וצ"ע איזה שיעור יש לזה. (מלבושי ישע סוס"ק ב)

⁷ ועיין בחתן סופר (שער הגדילים והכלאים סימן ב) שחקר אי בעינן שיהא הקשר סמוך לבגד או אפילו ברחוק ממנו מהני, עיי"ש. ועיין במג"א סימן י"א ס"ק י"ג מובא בפ"ת כאן ב שכתב דאף לדעה זו דתכיפה אחת לא מהני קשר היינו קשר אחד משא"כ שני קשרים אפילו תוחב המחט פ"א לכ"ע הוי חיבור דאל"כ כלאים בציצית היבא משכחת לה ע"ש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

הרמ"א שאינו כלאים⁸ ודעת השו"ע שהוא כלאים⁹. ואם קשר בשני קשרים הוא כלאים.

י"א שג' תכיפות לכו"ע הוי חיבור אף בלי קשר¹⁰.

תכף תכיפה אחת ולא קשר שני ראשי החוט, אין זה כלאים ומותר אפילו מדרבנן לכו"ע¹¹.

ג. אם נפסק החוט מעיקרו פסולה

אם נחתך אחד החוטים¹² מן הצד הסמוך לכנף הבגד, או שנחתך בכריכות שבחוליה הראשונה, או שנחתך בקשרים שמעל החוליה הראשונה, (שהם מן התורה, וכמו שנתבאר לעיל), פסולה הציצית לכל הדעות

⁸ שו"ע ונו"כ יו"ד ש סעיף ב

⁹ אף על גב דבהלכות שבת פרק י' כתב התופר שתי תפירות חייב והוא שיקשור ראשי החוטים מכאן ומכאן כדי שתעמוד התפירה ולא תשמש צריכין לומר דשאני חבור דכלאים דחייב חבור אפילו בכל דהו מדכתיב יחדיו שלא יהיה להם צד חבור אפי' לפי שעה מה שאין כן בתכיפה אחת שאין שם חבור אפילו לפי שעה. ט"ז שם ג

¹⁰ פתחי תשובה סק"ב בשם שו"ת חות יאיר

¹¹ שו"ע שם

¹² עיין תהילה לדוד יב א וז"ל נפסק החוט מעיקרו. היינו ראשו המחובר למלית כמש"כ רש"י ז"ל. והיינו במקום שתלוי במלית נפסק לשניים ואינו תלוי. וכמ"ש הרא"ש ז"ל אם נפסק חוט מעיקרא פסול דכיון דנפסק במקום חיבורו בכנף לא נשארו כ"א ג' חוטים ע"כ. ועיין מח"ב שכתב בשם ש' יעב"ץ דין זה לא נתבאר בדברי המחברים שידעתי וכו'. ולא ידענא כונתו. ועיין בהלכה ברורה שער הציון יב כב שהביא שכן פסקו השאלות (שאלתא קבו), ובעל הלכות גדולות (הלכות ציצית), והרמב"ם (פרק א' מהלכות ציצית הלכה יח), והרי"ד בספר סם חיים (דף יד ע"ד), והרוקח (סימן שסא), ורבינו בהיי (סוף פרשת שלח), והסמ"ג (עשין כו, דף קח ע"ד), והרא"ש (הלכות ציצית סימן ז', ובדיני עשיית הציצית שבסוף הלכות ציצית), ובשלמי הנבורים בשם ריא"ז, והארחות חיים (הלכות ציצית סימן יח), והכל בו (סימן כב), ועוד ראשונים. וכן מתבאר מדברי מרן הבית יוסף (סימן ח') בענין בדיקת הציצית קודם שיתעטף. וכן כתבו השל"ה (ריש חולין) בשם אביו בעל העמק ברכה (סימן יג, דף לב ע"א), ובקיצור של"ה (דף לה ע"ד), והט"ז (סימן ח' סק"ג, וסימן יב סק"ג), והמגן אברהם (סימן ח' סק"א), ועוד אחרונים. ועיין בשו"ת שאילת יעב"ץ חלק ב' (סימן לג) שהאריך לפלפל בענין זה, וכתב שדין זה לא נתבאר בדברי המחברים, והעלה להלכה לפסול. ע"ש. ומרן החיד"א במחזיק ברכה (סק"א) העיר עליו מדברי הבית יוסף (סימן ח'), והט"ז והמגן אברהם הנ"ל, שכתבו בהדיא לפסול, ושכן כתב המהר"ם פאפיראש באור צדיקים. ע"ש. והגאון רבי חיים פלאג'י בשו"ת לב חיים חלק א' (סימן פח) תמה על החיד"א, דהא תלמוד ערוך הוא במנחות (לט א) הנ"ל. וכן פסקו הראשונים הנ"ל. והאריך לבאר למה לא הביאו דין זה הטור והשלחן ערוך כאן בהדיא. ע"ש. ועיין עוד בשו"ת האלף לך שלמה (חלק אורח חיים סימן ט'). וז"ל ע"ד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ד. כמה דברים אמורים בתחילתו אבל סופו שיריו וגרדומיו כל שהוא ... שיורא לגרדומיו כדי לענבו

כבר התבאר לעיל דף לח: שאורך שמונה¹³ החוטים מדאורייתא כל שהוא¹⁴, וי"א כדי עניבה¹⁵. ומדרבנן י"א ד' גודלים, וי"א י"ב גודלים. וכן עיקר להלכה ושיעורו י"א עשרים וארבעה סנטימטר, וי"א 30 ס"מ ולכה"פ¹⁶²⁹.

אולם כל זה שיעור החוטים בהטלתם בבגד, אך אם היה אורך הציצית שיעור י"ב גודלים ואח"כ נפסקו יש להם דין גרדומים, ואפילו פסק בידיים ואפילו לא לבש הטלית ואפילו לא הטיל כל הציצית רק עיצה אחת¹⁷ ואח"כ נפסקה יש לה דין גרדומין שיתבאר בסמוך.

ואיזהו דין גרדומין. נפסק¹⁸ אחד מהח' חוטין ונתקצר באורכו כשר בין שנשאר כדי עניבה בין שלא נשאר¹⁹.

נפסקו שנים²⁰ מהח' חוטין לפי מה שאנו נוהגים לדקדק בעת עשיית הציצית לתת סימן בד' ראשים, בענין שלעולם הד' ראשים הם מצד אחד של הקשר והד' ראשים מצד האחר, ונפסקו שנים מצד אחד בין שנשאר כדי עניבה בין לא נשאר כשר. שהרי יש ודאי שיעור בצד השני.

ואם לא דקדק בשעת עשייה או שדקדק ונפסק אחד מצד זה ואחד מצד זה, אם נשאר כדי עניבה אפילו באחד מהן כשר, ואם לא נשאר אפילו באחד מהן כדי עניבה פסול..

¹³ שו"ע ונו"כ או"ח יא ס"ד ובה"ל ד"ה אין

¹⁴ עיין בלבוש שכתב דמן התורה אין שיעור לאורך הציצית רק שיהיה בו גדיל וענף רק שחז"ל נתנו לנו שיעור משום נוי ציצית למר בארבע ולמר ב"ב כן ביאר הא"ר את דבריו ועיין בה"א שמצדד לומר דעכ"פ כדי עניבה הוא מן התורה עי"ש. בה"ל ד"ה אין פחות.

¹⁵ ועי' חז"א או"ח סי' ג' סקט"ו דכדי עניבה דאורייתא אפילו בגרדומין

¹⁶ חז"א ק"י השיעורים וס' שיעורין ש"ת

¹⁷ חז"א או"ח סי' ג' סק"ג ד"ה ויש וד"ה נראה וד"ה ונראה

¹⁸ שו"ע ונו"כ יב א

¹⁹ בה"ל ד"ה ונוהגין ואם נפסק מעיקרו או במקום הגדיל עיין לקמן

²⁰ שו"ע שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

נפסקו שלשה מהח' חוטיין אם דקדק בשעת עשיה ונפסקו מצד אחד כשר בין שנשאר כדי עניבה ובין שלא נשאר. וכן דעת המחבר, ור"ת פוסל כיון שנפסקו ג' חוטיין ולדעת ר"ת צריך שיהיו שני חוטיין שהם ארבע כשהם כפולים²¹, באורך י"ב גודלים. ונהגו האשכנזים²² להחמיר כדעת ר"ת אם יכול למצוא בקל ציצית אחרים, אבל אם אין מזומנין לפניו או שיתבטל עייז מתפלה בצבור כשר ויכול ללבוש הבגד ולברך עליו²³.

אם לא דקדק בשעת עשיה או שדקדק ונפסקו מב' הצדדין אם נשאר כדי עניבה בשנים מהנפסקים כשר ור"ת פוסל אם נפסקו שלושה, ואם לא נשאר בשנים כדי עניבה פסול לכו"ע, מיהו בדקדק ונפסק א' מצד א' ונשאר בו כדי עניבה וב' מצד השני ולא נשאר בהם כדי עניבה כשר ור"ת פוסל²⁴.

כללו של דבר אם נפסקו אפילו כל הח' חוטיין ונשאר כדי עניבה כשר לדעת המחבר, ואם לא נשאר כדי עניבה אין מכשירין אלא א"כ ברור שלא נפסק חוט אחד שלם שלא נשתייר בו כדי עניבה בשום צד, ולדעת ר"ת אפילו נשאר כדי עניבה אין מכשירין אלא א"כ ברור שלא נפסקו מג' חוטיין וגם לא נפסק חוט אחד מב' צדדין עד שלא נשאר בכל צד כדי עניבה

כמה כדי עניבה. אם נשאר בכל אחד מהחוטיין הנפסקים כדי לעשות עניבה שקורין לכל החוטיין הפסוקים ביחד²⁵ ושיעורו שני גודלין²⁶. שהם ארבעה סנטימטרים.

ואם לא נפסקו כולן די אם נשאר לעשות עניבה על הפסוקים בלבד. וי"א²⁷ דצריך כדי לענוב כולן אף השלמים.

ה. חוט של כרד עולה מן המנין

²¹ בה"ל ד"ה ולרבנו ור"ה ונוהגין, ובחזו"א מסיק דאם נשאר טפח אין להחמיר (חזו"א או"ח סי' ג' סק"ו).

²² רמ"א שם

²³ ס"א וסק"ז י"ג

²⁴ שו"ע ורמ"א שם

²⁵ וכבר התבאר שלדעת חזו"א או"ח סי' ג' סקמ"ו שיעור זה דאורייתא גם בגרדומין

²⁶ סק"א ובה"ל ד"ה אם

²⁷ חזו"א שם יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

מתוך ארבעת החומים²⁸ שכופל לעשות הציצית א' מהחומים²⁹ יהיה יותר ארוך, כדי שיכרוך בו הגדיל. ואם אחד³⁰ אינו ארוך כ"כ לכרוך בו הכל יכרוך בו קצת כריכות מחוט אחד וקצת כריכות מחוט השני וצריך לראות שישתיירו בכל החומין ארכן י"ב גודלין אחר הכריכה והקשירה ואפילו זה החוט הארוך אחר שיכרך ישאר י"ב גודלין. כנוזכר.

ו. תכלת שכרך רובה כשרה ואפילו לא כרך בה אלא חוליא
אחת כשרה ונויי תכלת שלישי גדיל ושני שלישי ענף וכמה
שיעור חוליא ... כדי שיכרוך וישנה וישלש ... כשהוא
מתחיל מתחיל בלבן הכנף מין כנף וכשהוא מסיים מסיים
בלבן ... כשהוא מתחיל מתחיל בלבן הכנף מין כנף
וכשהוא מסיים מסיים בלבן

בזמן שהיה תכלת דעת הרמב"ם³¹ שיהיה אחד משמנה החומים חוט תכלת והשבעה לבנים. כלומר שחוט אחד חציו לבן וחציו תכלת ונמצא כשכופלם שבעה לבנים ואחד תכלת³². וצורת כריכת תכלת ולבן, שלוקח חוט אחד מן הלבן וכורך בו כריכה אחת על שאר החומין בצד הבגד ומניחו, ולוקח

²⁸ בבאר הגולה שם אות י ציין להרא"ש בה"ק ובבאר הגולה הארוך כתב "הרא"ש (ה"ק יב). אמר רבה בב"ח אמר רב יאשיה דמן אושא אמר שמואל חוט של כרך עולה מן המנין פירוש למנין ח' חומין ועושה א' מן החומין ארוך וכורך בו סביב השבעה" וכן בבאור הגר"א שם, ומה שציין פה בעין משפט נמי משמע דין זה דעולה מן המנין אך העיקר כמש"כ כאן.

²⁹ שו"ע ונו"כ יא ד

³⁰ מ"ב כב

³¹ רמב"ם הלכות ציצית פרק א הלכה ז

³² עיין באור על ספר המצוות לרס"ג (הרב פערלא) עשין עשה ז "דודאי מעיקר דינא קי"ל כרבנן דאין התכלת מעכב את הלבן ולא הלבן מעכב את התכלת לענין דבהדא מינייהו ג"כ מקיים מצותו. אבל מכל מקום לענין ההיתר לכתחילה יש חילוק בין תכלת ללבן. דלבן במקום שאין לו תכלת מותר אפילו לכתחילה להטיל בבגדו וללבשו. דאע"ג דהו"ל בלבישתו כמבטל מצות תכלת בידים. מכל מקום כיון שאין לו ואי אפשר בענין אחר אתי עשה דלבן ודחי לעשה דתכלת וכמו שביארנו. אבל בתכלת במקום שאין לו לבן נהי דגם הלבן אינו מעכב את התכלת ומקיים מצותו. ונפק"מ לענין שבת וכלאים. מכל מקום לכתחילה אסור ללבשו משום דמבטל מצות לבן בידים. דקלביש טלית של ארבע כנפות דבת חיובא ואינו מטיל בו לבן. ועשה דתכלת לא דחיא עשה דלבן".

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

חוט התכלת וכורך בו שתי כריכות בצד כריכה של לבן וקושר, ואלו השלש כריכות הם הנקראין חוליא, ומרחיק מעט ועושה חוליא שניה בחוט של תכלת לבדו, ומרחיק מעט ועושה חוליא שלישית וכן עד חוליא אחרונה שהוא כורך בה שתי כריכות של תכלת, וכריכה אחרונה של לבן.

ודעת הראב"ד שהשנים של תכלת והששה לבנים שלומר שחוט אחד שלם תכלת וכשוכפלים נמצא שהוא שתיים תכלת וצורת כריכתם. קושר תחלה סמוך לכנף קשר אחד בחוט לבן ובחוט של תכלת והוא שנקרא קשר העליון, ואחר כך כורך שני חוטין אחד של לבן ואחד של תכלת עד שש כריכות והשביעית לבן לבדו וזהו שבע שאמרנו והן חוליא אחת, ואלו הכריכות כולן על ששה החוטין המשולשים והמשולשים בכנף, ובענין זה עושה ה' קשרים, ובין כל קשר וקשר חוליא של שבע כריכות כאשר אמרנו, ונהגו לעשות חוליא אחת בשני קשרים סמוך לכנף ושתי חוליות בסוף הגדיל עם שלשה קשרים ובאמצע כורך בלא דקדוק בין מכונס בין מפוזר בתכלת ולבן.

דעת רש"י ותוס'³³ שמצוה לתת ב' חוטין תכלת וב' חוטין לבן בציצית. וצורת הכריכה³⁴ כורך שתיים לבן ושתיים תכלת וחוזר שתיים לבן, וזהו חוליא ולא יפחות משבע חוליות כאלו.

כמה חוליות³⁵ הוא עושה בכל כנף, לא פחות משבע ולא יותר משלש עשרה, וזו היא מצוה מן המובחר, ואם לא כרך עליה אלא חוליא אחת כשרה, ואם כרך התכלת על רוב הציצית כשרה, ונוי התכלת שיהיו כל החוליות בשליש החוטין המשולשין ושני שלישיהן ענף, וצריך לפרדו עד שיהיה כציצית שיער הראש.

ז. הפוחת לא יפחות משבע כנגד שבעה רקיעים והמוסיף לא יוסיף על שלש עשרה כנגד שבעה רקיעין וששה אוירין

³³ לעיל ריש פרק התכלת

³⁴ רש"י כאן ד"ה אלא וד"ה לא יפחות וד"ה כשהוא

³⁵ רמב"ם הלכות ציצית פרק א הלכה ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

חומי הציצית³⁶ צריכים קשירה מן התורה, מהלכה למשה מסיני, והיינו שיקשרם שני קשרים זה על גב זה. וכן צריך לעשות גדיל מחומי הציצית, והיינו שיקח חוט אחד ויכרכנו מסביב לחומים האחרים. וכן להשאיר בסופם ענף, דהיינו חומים הנפרדים זה מזה.

מן התורה די בכריכת חוליה אחת בת שלש כריכות, ולאחריה קשר כפול. וחכמים הצריכו משום נוי המצוה שיהיה שליש גדיל ושני שלישי ענף. ובהיות ששיעור הציציות הוא שנים עשר אגודלים, לכן יהיה הגדיל בשיעור ארבעה אגודלים, והענף בשיעור שמונה אגודלים. ואם היה הגדיל ארוך יותר, יעשה אף בענף ארוך יותר, באופן שיהיה כפול מן הגדיל. ואם היו החומים ארוכים יותר, טוב שיקצרום באופן שיהיו בשיעור כפול מן הגדיל. ובדיעבד אם היה הגדיל ארוך יותר משליש, או היה הענף ארוך יותר משני שלישי, כשר.

יש מחמירים להכניס כל ארבעת החומים בבת אחת לנקב. ובמקום שהדבר קשה, יש להקל להכניסם בזה אחר זה.

עשיית הציצית מעיקר הדין צריכה להיות באופן זה: מכניס ארבעה חומים מצד אחד, ומוציאם מהצד השני, וקושרם שני קשרים זה על גב זה, ונכון שלאחר מכן יעשה קשר בראש ארבעה שבצד אחד, לסימן כדי שידע אחר הכריכות איזה ארבעה מכל צד.

ולאחר מכן יכרוך החוט הארוך על שבעת החומים האחרים לפחות שלש פעמים. ומנהג הספרדים שבכל כריכה מכניס ראש החוט מבפנים, כדי לחזק הכריכות.

ואחר הכריכות חוזר וקושר עליהם שני קשרים זה על גב זה, וחוזר וכורך כריכות, וקושר מעליהם שני קשרים, וכן יעשה עד שיהיו חמשה קשרים כפולים, שעי"ז יזכור הה' חומשי תורה וכפילת הקשרים החמשה שעולה י'

³⁶ שו"ע ונו"כ יא יד ומ"ב סו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

רמז לעשרה ספירותיו של הקדוש ברוך הוא³⁷, וביניהם ארבע פעמים כריכות³⁸.

מנהג ישראל לעשות בחוליה הראשונה שבע כריכות, ובשניה שמונה כריכות, ובשלישית אחת עשרה כריכות, וברביעית שלש עשרה כריכות³⁹. וכן ראוי לעשות לפי דעת המקובלים. שעולים כולם מ' כמנין ה' אחד שעולים ל"ט ועם השם הם מ'.

ויש שנהגו לכרוך בחוליה הראשונה עשר כריכות⁴⁰, ובשניה חמש, ובשלישית שש, וברביעית חמש. והמנהג הראשון נכון יותר. ואם מחמת ריבוי הכריכות יתקצר שיעור הציציות ויהיה פחות משנים עשר אגודלים, יעשה הכריכות כמנין הוי"ה.

יש מחמירים משום נוי הציצית שיהיו החוליות שוות בגודלן⁴¹. ואין זה מעכב, ובדיעבד כשרה הטלית. ויש אומרים שאף חוטי הציצית היוצאים אחר החוליות יהיו שווים בגודלם. ואף זה אינו מעכב. ויש אומרים שיהיה שיעור כל חוליה כשיעור אגודל.

אם כרך הכריכות כמנין הוי"ה, מותר להתירם, ואין בזה איסור משום מחיקת השם.

אם נתרופפו הקשרים העליונים, יזהר שלא להדקם בשבת, משום חשש מלאכת קושר.

יש מחמירים שלא לדבר בשעת קשירת הקשרים וכריכת החוליות. ובמקום צורך יש להקל בזה.

³⁷ מ"ב שם

³⁸ למנין הכריכות וגם מנין החוליות והקשרים אין מעכב מדינא רק הוא למצוה מן המובחר. מ"ב סה

³⁹ דו' וחי' הוא שם של י"ה ואח"כ י"א ובצירוף הוא שם של הוי"ה ואח"כ י"ג נימפריא אחד וזהו ה' אחד. מ"ב ע

⁴⁰ וכך היה בציצית של ר' שלמה מלכו. מ"ב שם ע

⁴¹ וברע"מ כתב שיהיה בין קשר לקשר כמלא אגודל. כתב הרא"ש שיהיו כל החוליות בשוה שזהו נוי ציצית

וא"כ באויר הראשון יעשה הכריכות רחוקים זה מזה ואח"כ בכל אויר יותר מקורב. מ"ב סה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אם אין לו פנאי⁴² לקשור כל הקשרים ולכרוך כל הכריכות, די שיכרוך חוליה אחת של כמה כריכות, ויקשור מעליה שני קשרים. ומותר לברך על טלית בזאת. ויותר טוב שיעשה אז גם הקשר הראשון שקודם החוליא כמו שאנו נוהגין כדי לצאת גם דעת מקצת הפוסקים שסוברים דע"ז הקשר כיוונו חז"ל דהוא דאורייתא.

וכן מותר לצאת בה בשבת לרשות הרבים במקום שאין עירוב. ולאחר מכן כשיהיה לו זמן יקשור כל הקשרים ויכרוך כל הכריכות כנהוג.

דף לט:

ח. גדיל שנים גדילים ארבעה עשה גדיל ופותליהו מתוכו

כבר התבאר במסכת יבמות דף ה: שמותר⁴³ ליקח חוט אחד ארוך וכופלו לארבעה ותחבה בכנף בגד הציצית וכופלם והרי הם ח' ו'44 ואח"כ פוסק ראשי החוטין ונעשים ח' חוטין, ואם שכח ולא פסק ראשי החוטין עד שכרך אפילו חוליא אחת, ואחר שכרך החוליא קשר אפילו קשר אחד פסול⁴⁵. כיון שמן התורה די בחוליא אחת וקשר אחד, א"כ כבר נעשו הציצית בפסול שהרי כשכרך החוליא וקשר הקשר לא הי' ד' חוטין שלמים אלא חוט אחד כפול לח' ולכן אפילו אם יפסוק אח"כ את ראשי החוטין אין מועיל כלום כיון שגוף הציצית כבר נעשו בפסול והתורה אמרה (דברים כב פסוק יב) תעשה לך תעשה ולא מן העשוי כבר בפסול.

אבל אם פסק ראשי החוטין תיכף אחר שכרך חוליא אחת קודם שקשר אפילו קשר אחד אחר החוליא וכל שכן אם פסק אותם תיכף אחר הקשר הראשון קודם שהתחיל לכרוך את החוליא כשר כיון שלא נעשו עדיין כל

⁴² מ"ב סו

⁴³ שו"ע ונו"כ או"ח יא יב – יג

⁴⁴ דאמרינן בגמרא גדיל שנים גדילים ד' פי' אי הוה כתיב גדיל הוה משמע שתים דאין גדיל בפחות משתים השתא דכתיב גדילים ד' משמע ובזמן שהיה תכלת היו עושין ב' מתכלת וב' מלבן והאידנא הוי לבן מקום תכלת ועושין ד' ארוכים משל לבן. מ"ב שם נח

⁴⁵ מ"ב שם סד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

הכשר ציצית הכתוב בתורה בפסול קודם שפסק ראשי החוטין אין לפוסלן משום תעשה ולא מן העשוי כבר בפסול.

ומכל מקום לכתחלה טוב לפסוק ראשי החוטין קודם שיתחוב את הציצית בנקב, בכדי שלא יעשה שום עשייה מהציצית בפסול⁴⁶.

טוב ליזהר שלא לחתוך הציצית בסכין, על דרך שנאמר (דברים כז פסוק ה) לא תניף עליהם פרוץ וגו' אלא ינשכם בשיניו.

ט. חוטי צמר פוטרין בשל פשתן ושל פשתן פוטרין בשל צמר

כבר התבאר במסכת יבמות דף ד: שאף על פי שפתיל תכלת האמור בתורה הוא צמר שצבוע בצבע תכלת, מכל מקום מטילין אותו אפילו בטלית של פשתן מן התורה, מפני שכלאים הותרה בציצית⁴⁷. אבל עכשיו שאין לנו תכלת נמצא שאין אנו מקיימין המצוה בשלמותה לא הותר לנו כלאים⁴⁸.

חכמים אסרו⁴⁹ ללבוש טלית של פשתן גזירה שמא יטילו ג"כ בכסות לילה, ונמצא לובש כלאים שלא במקום מצוה⁵⁰. ואפילו ציצית של פשתים אסור בטלית של פשתן גזירה שמא יטיל בה ג"כ תכלת, לפיכך אין לעשות כלל טלית של פשתן כיון שהיא פטורה מן הציצית לגמרי.

במה דברים אמורים בזמן שהיה התכלת מצוי, אבל בזמן הזה כיון שאין תכלת מצוי שלא שייך למגור שמא יטיל תכלת בטלית של פשתן, לכן אם אי אפשר לו רק בטלית של פשתן יש להתיר להטיל בו ציצית של פשתים⁵¹. ומותר ג"כ לברך עליו⁵².

⁴⁶ מ"ב שם סא

⁴⁷ ולהי"א שזכר רמ"א שם ט בס"א דכל מיני בגדים הייבין מדאורייתא אפילו בהם היה אז מותר לנו מן התורה ציצית של צמר ופשתים יחדיו. מ"ב שם ט ז

⁴⁸ מ"ב שם

⁴⁹ שו"ע ונו"כ שם ו ומ"ב יז

⁵⁰ וטעם נוסף דיש צמר שנראה כעין משי ויבואו להטיל בו ציצית של פשתן שיסברו שהוא משי ויהיה כלאים. ולפ"ז בשאר מינים שאינן משי יש להתיר. מ"ב שם ח

⁵¹ מ"ב שם יז יח וכתב בס"ק ח "ועיין בספר מעשה רב שהגרא"א היה ג"כ מן המקילין בזה". ובשער הציון ס"ק כז הביא דהחיי אדם כתב דנתפשט טלית של פשתן וציצית של פשתן על פי הגר"א ז"ל.

⁵² ופשוט דאם יש לו טלית גדול של צמר יברך עליו ויכוין לפטור את זה. מ"ב שם יט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

י. חוטי צמר ופשתים פוטרין בכל מקום ואפילו בשיראין ...
השיראין והכלך והסריקין כולן חייבין בציצית מדרבנן ...
צמר ופשתים פוטרין בין במינן בין שלא במינן שאר מינן
במינן פוטרין שלא במינן אין פוטרין ... דתנא דבי רבי
ישמעאל ... אף כל צמר ופשתים

דעת השו"ע⁵³ לפסוק כתנא דבי ר' ישמעאל שאין חייב בציצית מן התורה, אלא בגד של פשתים או של צמר רחלים, אבל בגדי שאר מינים אין חייבים בציצית אלא מדרבנן. ודעת הרמ"א לפסוק כרבא שלהלכה כל ציצית מכל מיני הבגדים חיובה מן התורה. וירא שמים יחמיר על עצמו⁵⁴, וכן והרוצה לקיים מצוה זו מן המובחר יזהר שיהיה לו טלית גדול וטלית קטן של צמר לבן, ויטיל בהם ציצית של צמר לבן, ובזה מקיים מצות ציצית בלי שום פקפוק⁵⁵. ובמעשה רב⁵⁶ כתוב שהגר"א הלך בטלית קטן של שאר מינים וכן נהג מרן החזו"א זצ"ל.

⁵³ שו"ע ונו"כ או"ח ט א

⁵⁴ אך הישן בציצית בלילה אינו חייב להחמיר בזה אלא יכול לישן בציצית משאר מינים א"א כוששאמש סי' כ א ד

⁵⁵ שו"ע הרב שם ד, מ"ב שם ג ו קיצשו"ע סי' ט' סעי' י"ב, בן איש חי פ' נח אות א', כה"ח סק"ה, ובהליכות שלמה פ"ג הערה כ"ה בשם הגרש"ז אויערבך זצ"ל שכן צריך לכתחילה לילך בט"ק של צמר לקיים המצוה מדאורייתא לכו"ע, שו"ת אור לציון ח"ב פ"ב הערה ג' שכל שכן שצריכים להקפיד על כך בני ספרד לצאת דעת המחבר שמה"ת חייבים רק בבגד צמר, תשובות והנהגות ח"א סי' י"ח, ובשו"ת אנ"מ האו"ח ח"א סי' ב' וח"ב סי' א' וח"ג סי' א' וח"ד ח"ג סי' נ"ב האריך בחשיבות הענין בצורך לשמור על מנהג ירא השם שהיו מקפידים על ט"ק מצמר דווקא ואפילו בימי הקיץ החמים, ושכן הוא נהג.

⁵⁶ אות יז מובא בשו"ת הלכות שם א, ובאורחות רבנו ח"א עמ' י"ח שכן נהג הגר"י קניבסקי זצ"ל וכמה מעמים נאמרו בזה, א. דדרכס היה ללבוש כתונת מפשתן, והשש לדעת רבינו יונה שאין ללבוש בגד צמר על בגד פשתן ללא הפסק – שיח אליהו מנכד הגר"א אות ט"ו, ליקומי דינים מהגרנ"ה הלוי, ב. ועוד שם ששמע מהגר"ש סלנט זצ"ל שבלא"ה היה הולך מעוטף בטלית ותפילין כל היום, והטלית היה של צמר, ג. ובס' ציצית הלכה פסוקה הערה 26 מביא מהגר"ח קניבסקי שליט"א שהחזו"א אמר לו שהגר"א רצה לפרסם ההלכה שאף בשל צמר גפן (כותנה) יוצאים ידי חובת ציצית, והוסיף החזו"א שלכן גם הוא נוהג כן, ד. בס' הליקושים המובא במעשה רב החדש כי בזה יכול לשמור המצוה כל ימיו, כי בגד צמר מתקלקל ומתכלך מהר. ואולי חששו שיאמרו הטועים שחייבים להקפיד דווקא על צמר כדי לצאת ידי חובה, היו נמנעים כלל מללכת בט"ק, עקב הקושי הקיים בט"ק של צמר בימים החמים, וגם שקשה לכבס ומתבלה מהר וכו'.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כתוב אחד אומר (במדבר טו פסוק לח) ונתנו על ציצת הפנה פתיל תכלת שאין צריך לומר הכנה שהרי כבר נאמר (שם) ועשו להם ציצת על פני בגדיהם ומה תלמוד לומר הכנה ללמדך שתהא הציצית נעשית ממין הכנה דוקא, לפיכך אם הטלית של משי⁵⁷ צריך לעשות הציצית של משי. וכתוב אחד אומר (דברים כב פסוק יא – יב) לא תלבש שעטניו צמר ופשתים יחדו גדלים תעשה לך על ארבע פנפות כסותך אשר תכסה בה. משמע שהציצית נעשית מהצמר או מהפשתים דוקא. הא כיצד – ציצית של צמר או של פשתים פוטרין בין בטלית של צמר או פשתים בין בטלית של שאר מינים⁵⁸, ועל זה נאמר צמר ופשתים יחדו גדלים תעשה לך.

ולפיכך הלושב ציצית כותנה יטיל בה ציצית צמר או כותנה בלבד, והמנהג להטיל תמיד ציצית צמר. ויש שכתבו שכל ירא שמים יחמיר לעצמו לעשות ציצית של כותנה בטלית של כותנה וכן בשאר כל המינים⁵⁹. ציצית של שאר מינים אין פוטרין אלא בטלית העשוי ממין הציצית, כגון ציצית של משי בטלית של משי, ושל קנבוס בטלית של קנבוס⁶⁰.

בכל התורה לא נקרא צמר סתם אלא צמר כבשים – רחלים או אילים זכרים בלבד⁶¹, אבל של עזים נקרא נוצה, ושל גמלים ושל ארנבים אף על פי שהם נקראים צמר מכל מקום אין נקרא צמר סתם אלא בשם לווי צמר גמלים צמר ארנבים, לפיכך ציצית הנעשה מהם אינן פוטרין את הטלית אלא א"כ הטלית הוא ממין הציצית, כדין ציצית הנעשים משאר מינים.

⁵⁷ עיין בארצות החיים סי' זה מסתפק בזה הו"ד להלכה במסגרת זהב על קצשו"ע ובכה"ח סק"ח, אם יוצרים ידי חובה מצמר או שער בעל חי טמא, וכן בפתחי תשובה לאחר שהביא את מה שנתבאר מסיים "והדברים צריכים שיקול בפלס", ובשו"ת תורה לשמה סי' ד' מביא דברי רבינו בחיי (שמות כ"ה ג') דלא מצינו משי בנדבת המשכן שהוא דבר היוצא מן הטמא, וכותב דאם כי יש לחלק בין מלאכת המשכן לציצית מ"מ יש יתרון להעדיף מין טהור.

⁵⁸ שו"ע ונו"כ שם ב

⁵⁹ משום שיש אומרים שאין ציצית של צמר ופשתים פוטרין בבגדים של שאר מינים אלא א"כ יהיו הציצית צמר ופשתים יחדו דהיינו ב' הומין תכלת וב' הומין פשתים שנאמר צמר ופשתים יחדו גדלים תעשה לך אבל ציצית של צמר לבד או של פשתים לבד אין פוטרין אלא כמינן. שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן ט סעיף ד אולם במ"ב ס"ק ז הביא מא"ר ומעשה רב להקל בזה.

⁶⁰ שו"ע ונו"כ שם ג

⁶¹ מ"ב שם א ובה"ל שם ד"ה רחלים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

נכון ליזהר שלא להטיל ציצית של פשתים אפילו בבגד של כל שאר המינים, גזירה שמא יטיל גם כן בבגד של צמר, ויעבור משום איסור שעטנו כדלהלן. אבל אם אי אפשר לו רק בציצית של פשתים, מותר. כגון בטלית של פשתן כמבואר להלן⁶².

אין לעשות כל הד' ציצית אלא ממין אחד⁶³, כגון טלית של משי לא יטיל בה קצת הציצית של צמר וקצתם ממשי⁶⁴.

יש אומרים⁶⁵ שמכיון שלמדנו מן התורה שצריך לעשות הציצית ממין הכנף, א"כ צריך שיהיה ג"כ צבעם ממין צבע הכנף, כגון אם הטלית אדומה מטילין לה ציצית אדומים, ואם היא ירוקה מטילין לה ציצית ירוקים⁶⁶. ויש אומרים שלא הקפידה תורה אלא על ממשות הציצית שיהיה ממין ממשות הטלית, אבל הצבע לא הקפידה תורה כלל שיהא דוקא ממין צבע הטלית, וכן הלכה, וכן נוהגין באלו הארצות לעשות ציצית לבנים אפילו בבגדים צבועים⁶⁷.

אמנם משום שאמרו חז"ל (ראש השנה דף יז:): שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור וכתוב (דניאל ז פסוק ט) לְבוּשָׁה כְּתֹלַג הַחֵן כְּלוּמַר לְבוּשׁוֹ לְבָן כְּשֶׁלֶג. ראוי לכל מדקדק במעשיו לעשות ג"כ הטלית קטן וגדול, לבנים כדי שיהיה יוצא לדברי הכל כשיעשה הציצית לבנים. ומה ששפת הבגד כעין תכלת⁶⁸ או פסים שחורים⁶⁹ בטליתות שלנו

⁶² מ"ב שם ח וכתב "ועיין בספר מעשה רב שהגר"א היה ג"כ מן המקילין בזה".

⁶³ שו"ע ונו"כ שם ג

⁶⁴ מפני שאפשר שלא אמרה תורה שציצית של צמר או פשתים פוטרין בכל המינים אלא כשעושה כל הציצית מהם, אבל קצת ציצית ממין הטלית וקצת מצמר או פשתים, שמא לא צותה התורה והרי זה ספק פסול מן התורה. ועיין בארצות החיים שכתב דאם עושה שני חומים ממינו ושני חומים מצמר שפיר דמי עי"ש מילתא בטעמא. מ"ב שם יד

⁶⁵ שו"ע ונו"כ שם ה

⁶⁶ וי"א משום זה אלי ואנוהו. מ"ב שם טו

⁶⁷ רמ"א שם

⁶⁸ מובא בלקט יושר עמ' י"ב שכך נהג התרומת הדשן, וז"ל ענין ג' וזכורני דהוה מהדר לעטרה בטליתו אחר משי שהיא צבוע תכלת שקי' הימיל בלויא, או שאר בלאו, אבל אשתו נתנה לו טלית שהמשי שלה הוא אדום, ומ"מ היה מברך עליו כמה ימים". ובאליה רבא סק"ה "זוקני הגאון ז"ל היה רגיל בארבע כנפות שקורין בלא"ב וציצית לבנים, וכמדומה שטעמו זכר לתכלת עכ"ל. ומזה תראה שאין חילוק בין שבת לחול, וכן באמת היה לזקיני בשבת כמו בחול, ולאפוקי מקיצור שלי"ה [חולין הל' ציצית ד"ה כתב א"ז] שכתב בזה משמי מה שלא עלה על לבי". ועיין פמ"ג א"א ס"ק ו

⁶⁹ לא מצאתי טעם למה שנהגו פסים שחורים. ואלי הוא זכר לחורבן משום אבילות ציון וירושלים. שו"ר בעין זה בעלי תמר על הירושלמי מסכת סוטה פרק ט הלכה טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אחר עיקר הבגד אנו הולכים⁷⁰. ומנהג הספרדים שהטלית כולה לבנה⁷¹. ואף חוטי התפירות והעטרה בראש הטלית לבנה.

ואם נשתנה צבע הטלית מחמת ישנה או מחמת לכלוך אין בזה חש אולם יש להדר שתהיה הטלית נקיה וחדשה מדין "זה אלי ואנוהו" התנאה לפניו במצוות שתהיה הטלית נאה.

אין חייב⁷² בציצית אלא דבר הנקרא בגד, דכתיב 'ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם', ובגד הוא כל דבר שדרכו⁷³ שנארג באריגה ונעשה בגד, לאפוקי מלבוש של עור שאינו נקרא בגד ואינו חייב בציצית אפילו מדרבנן אפילו יש לו ארבע כנפות⁷⁴.

ולפיכך ירא שמים ימנע מללבוש ציצית מבד סינטטי כגון פוליאסטר, פוליאטילון, אקרילן, דיאולן טרילין, וכדומה, מכיון שיש המדמים אותו לעור⁷⁵. אולם המקילים יש להם על מה לסמוך⁷⁶, ויכולים לברך עליו⁷⁷.

בד מעורב בחוטים טבעיים וגם סנטיים, הולכים אחר הרוב⁷⁸.

⁷⁰ מ"ב שם טז

⁷¹ בברכ"י שיורי ברכה סק"ב, והו"ד בשע"ת סק"ב, וכ"כ בחסד לאלפים (לבעל הפלא יועץ) סק"ג, כה"ח סקמ"ו בשם כרם שלמה ועוד. ועיין בבן איש חי פ' נח אות ב' שאין קפידא כמה שמשימים בשפת הבגד כעין תכלת, ובקיצור של"ה מס' חולין הל' ציצית כותב לחלק בין טלית של חול לטלית של שבת שיהיה כולו לבן.

⁷² שו"ע ונו"כ או"ח י ד

⁷³ ולכן גם אם יארוג עור על ידי שימוש בחוטים דקים מעור אינו נחשב כבגד. עיין בשו"ת אנ"מ או"ח ח"ב סי' א', וע"ע שו"ת הר צבי ח"א סי' ט' ושו"ת אז נדברו ח"ז סי' נ"ב ושו"ת להורות נתן ח"ב סי' ג'

⁷⁴ לבוש או"ח י ד

⁷⁵ עיין בשו"ת מהר"י שטייף האו"ח סי' כ"ח, ובשו"ת הר צבי ואנ"מ שם, שו"ת דברי יציב ח"א סי' ג', שו"ת אור לציון ח"א סי' ג', שו"ת אבן ישראל ח"ט סי' א', קובץ תשובות להגר"ש אלישיב שליט"א ח"א סי' א', שו"ת צי"א ח"ב סי' ג', שו"ת אז נדברו ח"ז סי' נ"ב – נ"ד, תשובות והנהגות ח"א סי' ל"ד, שו"ת להורות נתן ח"ב סי' א' – ד' שנשארו ונתנו באריכות רבה בצדדים לכאן ולכאן, ועוד השווהו לענין אם בגד ניילון יקבל טומאה, דעפ"י המבואר ברמב"ם (פ"א דכלים ה"א) דבר הבא מן הים אינו מקבל טומאה, וגם ניילון בכלל דאין נפק"מ בין מי ים למים מנרליים אחרים כנפט וכדו', ומאידך יש לחשוש שמא אינו ממש בגדר דבר הבא מן הים אלא שומן אדמה הוא, ועוד פעמים שמערבבים בו כימיכלים שונים וביניהם גם דברים הבאים מן הצומח, ועוד שמא אף שלענין קבלת טומאה ננקוט שניילון נמי אינו כלל במק"מ, אפשר שלענין חיוב ציצית, כיון שרגילות לעשותו ארוג הרי הוא בכלל שאר מינים החייבים בציצית, ובפרט לדעת השו"ע דשאר מינים דרבנן, והם ריבו כל המינים העשויים והעומדים בעיקרם להנאת בגד.

⁷⁶ אולם יש ליוהר שלא יהיה הבד עם נקבים נקבים מעשה רשת שבשרו נראה תחתיו עד שאילולא שאר בגדיו היה מתבייש לצאת לשוק עם בגד מסוג בד כזה, דאז אינו בכלל כסות כלל, וכמבואר במשנה (כלים פכ"ח מ"ט), וע"ע בזה בשו"ת אז נדברו ח"ז סי' נ"ג ושו"ת להורות נתן ח"ב סי' ב'.

⁷⁷ בס' הליכות שלמה פ"ג אות ט"ז, הביא מהגרש"ז אויערבאך לחלק בין בגד העשוי מיריעת ניילון ללא אריגה שהוא פטור מציצית, לבין בגדי ניילון המצויים העשויים מבד הארוג מחומי ניילון שיש לחייבם בציצית אם יש בהם ארבע כנפות. וכן העלו בשו"ת הר צבי ותשובות והנהגות שם.

⁷⁸ מ"ב סי' י ס"ק י א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

